

Софія Іванова

НА ФЕСТИВАЛІ *ВІРТУОЗИ 2013*

Львів музичний у травні – це традиційний міжнародний фестиваль «Віртуози». Цього року вже 32-й. І – також вже традиційно – концерти фестивалю вдолівнили смаки дуже різної за своїми вподобаннями слухацької аудиторії, а цьогоріч навіть і поціновувачів джазової музики: напередодні офіційного урочистого відкриття відбувся концерт міжнародного квартету «Глод-Пікет-Токар-Кугель». А вже через декілька днів відбувся ще один джазовий акцент фестивалю – виступ російського вокального ансамблю «Cool & Jazzy». Віртуози-2013 вшанували декілька ювілейних дат. На відкритті концертом «Гала Верді» – 200 років від дня народження одного із найвидатніших оперних композиторів, твори якого не покидають найзнаменитіші сцени світу Джузеппе Верді. Академічний симфонічний оркестр Львівської філармонії (диригент Айдар Торобаєв), соліст Львівської опери тенор Василь Садовський і сопрано Софія Соловій виконали фрагменти з опер «Дон Карлос», «Травіата», «Ріголетто», «Отелло», «Сила долі», «Сицилійська вечірня», «Набукко». Справжньою окрасою концерту був кожний вихід на сцену Софії Соловій. Львів'янка, яка розпочала свою освіту у Львові в класі професорів Володимири Чайки та Ігора Кушплера, а продовжила в Італії, де мешкає і працює з 2000 року. Лауреат 14 міжнародних конкурсів, співачка виступала на сценах оперних театрів Європи, а також у Японії, Південній Кореї, Об'єднаних Арабських Еміратах. Прекрасний голос у поєднанні з високою артистичною культурою і витонченою манерою виконання дозволили Софії Соловій своїм виступом здійснити бравурний старт фестивалю.

Цього року 22 травня минуло також 200 років від дня народження ще одного видатного композитора, реформатора опери – Ріхарда Вагнера. Згідно його концепції, у мистецтві мають знайти своє втілення дві ідеї: воно повинно створюватись спільноту людей і належати цій спільноті, а вищою формою мистецтва є музична драма, яку треба розуміти як органічну єдність слова та звука. Втіленням першої ідеї став Байройт, де оперний театр почав трактуватись не як розважальний заклад, а як храм мистецтва. Втіленням другої ідеї була оперна форма Вагнера як «музична драма». Музика Вагнера є особливо складною для виконавців, тому не так вже й часто її можна почути на наших концертних сценах. Тим вагомішим було закриття фестивалю, для якого Академічний молодіжний симфонічний оркестр «INSO Львів» (мистецький керівник Мирослав Скорик) під батудою диригента Володимира Сивохопа та співачка Наталія Ковальова (лауреат міжнародних конкурсів, солістка Дюссельдорфської Опери) підготували номери з «Тангойзера», «Лоенгріна», «Трістана та Ізольди», а також п'ять «Везендонкських пісень», про які сам композитор говорив, що кращого, ніж ці пісні, він ніколи нічого не створював.

До 200-річчя від дня народження Ріхарда Вагнера і 140-річчя від дня народження Сергія Рахманінова приурочив свій фортепіанний речиталь блискучий п'яніст Борис Блох. І, як завжди, продемонстрував перфектне виконання кожного з творів своєї програми, у якій особливо запам'ятались Хор пілігримів з опери Вагнера «Тангойзер» у транскрипції Ференца Ліста і П'єси-фантазії тв. з Сергія Рахманінова. Зрештою, шанувальники Бориса Блоха мали можливість зустрітись із своїм

кумиром ще в одному концерті. У супроводі Львівського камерного оркестру «Академія» (керівники Мирослав Скорик та Артур Микитка) під батугою Юрія Бервещького п'яніст неперевірено виконав Концерт № 9 «Jeunehomme» В. А. Моцарта. Та не лише цей соліст, якого у Львові добре знають та цінують, вразив того вечора слухачів. Справжнім великим відкриттям став для львів'ян флейтист з Італії Антоніо Амедуні, присутність якого на фестивалі можемо завдячувати проективі оркестру «Академія» та його керівника А. Микитки, оскільки ідея спільного виступу у Львові виникла після їхнього концерту на фестивалі у Білорусії. Від першої ж нотки А. Амедуні сконцентрував на собі увагу залу й однаково блискуче виконав і концерт для флейти з оркестром D-dur op.10 П. Карделіно А. Вівальді, і Концерт для флейти з оркестром на теми з опери Дж. Верді «Ріголетто» П. Женіна та Фантазію для флейти з оркестром на теми з опери Ж. Бізе «Кармен» Ф. Борна.

Більшість концертів фестивалю відбувались на базі філармонічних оркестрів – двох симфонічних та «Віртуозів Львова». Академічний Симфонічний Оркестр Львівської філармонії, окрім відкриття, відзначив ще один ювілей – з нагоди 100-річчя від дня народження Арама Хачатуряна прозвучали три його інструментальні концерти: фортеп'яний (соліст Олег Рудницький, Львів), віолончельний (соліст Кіріл Родін, Москва) та скрипковий (соліст Дмитро Ткаченко, Київ). Разом із американським диригентом Робертом Генсоном приготував також програму «Між двома континентами», у якій звучала музика Р. Генсона, а також твори А. Дворжака, написані у Америці: Дев'ята симфонія «З Нового Світу» та Концерт для віолончелі з оркестром (соліст Назар Джурин). Однією з кульмінацій фестивалю можна вважати концерт АСО під батугою талановитого, напрочуд артистичного і надзвичайно харизматичного диригента із Франції Міші Каца. У Львові слухачі його вже добре знають і завжди чекають на його оригінальні інтерпретації музичних творів. Не був винятком і цьогорічний виступ диригента, до програми якого увійшли «Американець в Парижі» Д. Гершвіна, музика з балету «Спартак» А. Хачатуряна та Перший концерт для скрипки з оркестром Д. Шостаковича (соліст – Микола Гав'юк).

До Дня Європи у Львові Академічний молодіжний симфонічний оркестр «INSO Львів» разом із азербайджанським диригентом Фахраддіном Керімовим та знаменитим скрипалем Іллею Грубертом приготували програму з творів Й. Брамса, М. Мусоргського, А. Лядова та Г. Берліоза; програму «Віолончельна Пектораль» – за участі диригента Наталії Пономарчук та талановитих віолончелістів Олександра Пірієва та Ярослава Мигалія; концерт за участі музикантів-львів'ян, які тепер проживають далеко від рідного Львова – скрипальки Соломії Сороки та її чоловіка п'яніста Артура Гріна, а також віолончеліста Назара Джурина. Концерт так і назвали – «Повертаючись до Львова» (диригент – В. Сивохіп). А разом із всесвітньо-відомим валторністом, більш того – мульти-інструменталістом Аркадієм Шилклопером оркестр представив цікаву програму, присвячену легендарній британській рок-групі YES. Талановитий і насправді дуже різноплановий у своїх уподобаннях музикант поставив перед собою завдання не просто виконати музику «Yes», а передати своє власне відношення до цієї музики і цього гурту, з музикою якого він познайомився ще зовсім юним у віці 14 років, і, як зізнається, від того часу залишається вірним їхній чуттєвій і глибокій, а водночас дуже важливій для нього естетиці. Аркадій Шилклопер не приховує, що ця музика зворушує його до цих пір,

супроводжує і в радості, і в біді. Тому важливий був процес творчості на сцені, відповідною була реакція у залі.

Академічний камерний оркестр «Віртуози Львова» (мистецький керівник Сергій Бурко, керівник-концертмейстер Володимир Дуда) зреалізував на фестивалі три проекти, зокрема «Вечір австрійської класики» з музикою В. А. Моцарта за участі молодого скрипальки з Португалії Таміли Хармбури (диригент С. Бурко), а також концерт, присвячений музиці геніального Йоганна Себастьяна Баха за участі Наталії Свириденко (клавесин), Наталії Дитюк (сопрано) та флейтистів Андрія Карпяка та Жанни Лень-Масляк. Кардинально іншою за стилем і характером, скомпонована з народних мелодій та джазових імпровізацій, а також музики до кінофільмів, була програма, яку «Віртуози Львова» зреалізували спільно із скрипалем Мар'яном Ломагою та його гуртом «Ломага Бенд».

Цикл фортеп'яних речиталей на фестивалі, поруч із Борисом Блохом, доповнила знана львівська п'яністка Мар'яна Гумецька, яка обрала для свого виступу, зокрема, Сонату до мінор D. 958 Ф. Шуберта, Номо Ludens П. В. Рунчака та Мефісто-вальс Ф. Ліста. П'яніст з Москви Олексій Набіулін вже не вперше виступає у Львові і завжди демонструє високий рівень майстерності. Цього разу свій сольний концерт він назвав «Два Генії, дві Долі» і відповідно присвятив двом геніальним композиторам – класику Людвігу ван Бетховену та романтику Фридеріку Шопену. До програми увійшли дві сонати Бетховена – № 2 ор. 27 Місячна та № 23 ор. 57 Апасіоната, дві Балади Шопена – № 1 соль мінор та № 4 фа мінор, два Ноктюрни ор. 27, а на біс п'яніст виконав твір ще одного генія, але вже імпресіоніста – «Місячне сяйво» Клода Дебюссі.

Вперше на «Віртуозах» виступив струнний квартет зі Львова «Фенікс», який виконав Квартет Фа мажор Моріса Равеля, 1-й Квартет Ре мажор П. Чайковського та разом із кларнетистом Ярославом Жовніровичем Квінтет для кларнета та струнного квартету Ля мажор В. А. Моцарта.

Ще один концерт в рамках цьогорічних «Віртуозів», мабуть, найбільш «зірковий», присвячений святковій даті, але цього разу, пов'язаний із ювілеєм композитора, нашого сучасника. 23-го листопада виповниться 80 років знаменитому польському композитору та диригенту Кшиштофу Пендерецькому. З цієї нагоди в рамках фестивалю «Віртуози» та днів Кракова у Львові уславлений Маестро виступив разом з камерним оркестром SINFONIETTA CRACOVIA. Почесний професор великої кількості університетів у Польщі та країн світу, композитор, твори якого вже увійшли до скарбниці світової музики, твори якого виконують музиканти з світовим іменем, такі як Лорін Маазель, Єжи Максимюк, Ольга Пасічник, Іван Монігетті, Анна Софі Муттер, Валерій Гергієв та ін., до Львова приїхав відразу після відкриття у Люславіцах Європейського Центру Музики Кшиштофа Пендерецького, метою якого є допомога у кар'єрі молодим талановитим музикантам з Європи. Тому не дивно, що реалізація давньої мрії, надзвичайно позитивно вплинула на настрої Маестро. Для львівського концерту Пендерецький обрав свою Серенаду для струнного оркестру, Концерт для альту з оркестром (соліст – Роберт Кабара, який є також мистецьким керівником оркестру SINFONIETTA CRACOVIA), «Сувенір з Флоренції» П. Чайковського, а також твір, який за словами

Автора, має для нього особливе значення – Чакону in memoriam Giovanni Paolo II, написану відразу після смерті Папи Римського Івана Павла II.

Таким був 32-й фестиваль «Віртуози», 22 концерти якого приваблювали своїми програмами як музикантів, так і меломанів, як львів'ян, так і гостей міста. Фестиваль, який дарує усім як зустрічі з добре знаними музикантами, виступи яких запам'ятались з попередніх років, так і відкриває імена нових ВІРТУОЗІВ.

